

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

EUROPOS HUMANITARINIO UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VAIDYBA
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Dr. Ramunė Balevičiūtė (**grupės vadovė**), *akademinės bendruomenės narė*
2. Dr. Giedrė Strakšienė, *akademinės bendruomenės narė*
3. Lukas Alsys, *studentų atstovas*

Vertinimo koordinatore – Eglė Staškūnaitė

2020
Vilnius

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Vaidyba
Studijų krypčių grupė (-ės)	Menai
Studijų kryptis (-ys)	Teatras
Studijų programos rūšis	Universitetinės
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (4 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Menų bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	4
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SAŠAJOS	7
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	8
2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	9
2.5. DĖSTYTOJAI	11
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	12
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	14
III. REKOMENDACIJOS	15
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	17

I. IŽANGA

Vertinant Europos humanitarinio universiteto (toliau – EHU, Universitetas) ketinamą vykdyti teatro krypties pirmosios pakopos *Vaidybos* programą (toliau – Programa), buvo remiamasi šiais dokumentais: Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodika (patvirtinta Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149), Bendraisiais studijų vykdymo reikalavimais (patvirtintais LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168), EHU pateiktu ketinamos vykdyti universitetinių pirmosios pakopos studijų programos *Vaidyba* aprašu (toliau – Programos aprašas) ir jo priedais. Taip pat EHU pateikė filmuotą medžiagą apie aukštosios mokyklos materialiuosius išteklius, ketinamus naudoti įgyvendinant Programą.

Programos vertinimo procesas susidėjo iš šių dalių: Programos aprašo analizės, vizito į EHU, vykusio nuotoliniu būdu pasitelkiant tiesioginių vaizdo konferencijų programinę įrangą (toliau – nuotolinis vizitas), Programos vertinimo išvadų rengimo.

Nuotolinis vizitas į EHU įvyko 2020 m. rugpjūčio 13 d. Susitikimuose su ekspertais dalyvavo Universiteto administracijos atstovai, Programos aprašo rengimo grupės nariai, Programos dėstytojai, socialiniai partneriai iš Lietuvos, Baltarusijos ir Estijos, į ekspertų klausimus apie materialiuosius išteklius atsakė vyr. bibliotekininkė bei rektoriaus biuro infrastruktūros vadybininkė. Vizito pabaigoje ekspertų grupė pateikė savo bendruosius pastebėjimus apie Programą.

Programos vertinimo išvadų projekte ekspertai išskyrė rekomendacijas, į kurias Programos rengėjai turėtų sureaguoti per 10 d. d. nuo projekto gavimo dienos bei pasisakyti dėl projekte pastebėtų faktinių klaidų.

Susipažinę su Universiteto atsakymu dėl faktinių klaidų ir atliktais Programos pataisymais bei pateiktais dokumentais, ekspertai parengė galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*
- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*
- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*
- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*
- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklų kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*
- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

EHU ketinama vykdyti *Vaidybos* studijų programa yra originali menų studijų krypties grupės programa, savo tikslais ir studijų rezultatais ryškiai besiskirianti nuo panašių studijų programų, vykdomų Baltarusijos aukštosiose meno mokyklose. Ji išsiskiria ambicingais tikslais ir daugiasluoksniais studijų rezultatais. Programa pabrėžia šiandienos teatro, dramos ir vaidybos meno integralumą humanitariniame bei socialiniame kontekste ir pritaikomumo aktualijas kultūriniame gyvenime. Be to, tai sveika injekcija vis dar ideologizuotai konservatyviai Baltarusijos teatrinio ugdymo sistemai.

Programa siekiama ne tik ugdyti profesinius įgūdžius, bet ir plėsti akiratį, formuoti kūrybinį bei kritinį mąstymą, taip prisidedant prie pilietinės visuomenės Baltarusijoje stiprinimo. Tai kone ryškiausia srities stiprybė.

Programoje daug vietos skiriama bendriesiems universitetiniams dalykams, o studijų krypties dalykų grupėje yra dalykų, skirtų susipažinti su šiuolaikinio Vakarų teatro kryptimis ir formomis. Studijuojant taikomi ne tik tradiciniai, bet ir įtraukūs patyriminiai metodai. Visa tai skiria šią Programą nuo teatro meno programų, vykdomų Baltarusijoje. Kaip paliudijo paties Universiteto bei socialinių partnerių atstovai, tokios naujos *Vaidybos* programos poreikį grindžia progresyvosios Baltarusijos kultūrinės bendruomenės dalies lūkesčiai. Baltarusių teatro kūrėjai, nepritariantys pasenusiai ir ideologizuotai scenos menininkų rengimo sistemai, valstybinių teatrų repertuaro formavimo principams bei dominuojančiai scenos estetikai, ieško alternatyvų, dalyvaudami tarptautinėje kūrybinėje veikloje ir steigdami nepriklausomas trupes (kurių gyvavimo sąlygos yra itin sudėtingos). Tačiau vargu, ar galima kalbėti apie „rinkos poreikį“. Kaip teigia Programos aprašo rengėjai, „kritikų atsiliepimai, žiūrovų, o ir pačių Baltarusijos teatrinio proceso dalyvių atsiliepimai bei tarptautinių teatro festivalių kontekstas atskleidžia nepakankamai inovatyvų požiūrį į šiuolaikinio teatro profesionalų parengimą ir ugdymą. Akivaizdus Baltarusijoje rengiamų aktorių ribotas susipažinimas su šiuolaikinio teatro formų įvairove bei galimo poveikio žiūrovui metodais, nepakankama Baltarusijoje ruošiamų aktorių išraiškos priemonių naudojimo kompetencija.“ (p. 6) Vadinasi, didžiosios Baltarusijos teatro bendruomenės dalies požiūris yra konservatyvus ir kalbėti apie pribrendusį permainų poreikį pačios bendruomenės viduje kol kas nėra pagrindo. Tad Programos reikalingumą grindžia veikiau ne rinkos ir/ar visuomenės poreikiai, bet progresyvių meno ir kultūros veikėjų ateities vizija.

Numatoma vykdyti programa dera su EHU misija, vizija ir vertybėmis. Kaip nurodama Programos apraše, „Universiteto misijoje numatyta užtikrinti į studentą orientuotas aukštos kokybės studijas ir tarptautines studentų patirtis (Statutas, punktas 2.1); vizijoje – siekiama pilietiškos ir Europos vertybes puoselėjančios studentų bendruomenės (ten pat, punktas 2.2); Programos tikslas ir studijų rezultatai strategiškai artimi EHU vertybėms – siekti aukštų studentų rezultatų, demokratinių nuostatų ir sąveikos su aplinka lankstumo, sukuriant liberalią mokymo ir mokymosi aplinką ir ugdant kritinį studentų mąstymą (ten pat, punktas 2.3).“

Programos apimtis, atskirų jos dalykų ir struktūrinių dalių, apimtys ir proporcijos atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių studijas, reikalavimus bei vidinius Universiteto dokumentus. Programos struktūra atitinka universitetinių pirmosios pakopos studijų programų formaliuosius reikalavimus. Programos apimtis – 240 kreditų. Bendriesiems universitetiniams dalykams skiriami 54 kreditai, studijų krypties dalykams – 186 kreditai. Praktikai ir baigiamajam darbui numatyta po 18 kreditų. Programos studijų rezultatai atitinka menų bakalauro kvalifikacijos reikalavimus, tačiau kyla nemažai abejonių, ar Programos turinys, specialybės (vaidybos) dalykų apimtis bei kontaktinio ir individualaus laiko santykis leis pasiekti suformuluotus studijų rezultatus.

Daugiausia klausimų kelia Programos pavadinimo, studijų tikslų, studijų rezultatų, turinio ir mokymo(-si) metodų suderinamumas. Nors Programa vadinasi *Vaidyba*, o jos tikslas – parengti visapusiškus ir plataus profilio teatro aktorius, t. y., „pasitikinčius savo kūrybinėmis galiomis, kritiškai mąstančius, turinčius tvirtus aktorystės įgūdžius, gebančius kurti įvairaus pobūdžio vaidmenis, gebančius improvizuoti, išmanančius įvairius meninio proceso etapus bei jo dalyvių funkcijas, autentiškose patirtyse ir platesniame kultūrinių industrijų kontekste siejančius teoriją ir praktiką, plėtojančius tekstų interpretaciją ar/ir technologijomis grįstą aktorystės praktiką, galinčius studijų patirtį panaudoti ir kitose sceninio proceso srityse, gebančius veikti ir tobulėti nuolat kintančiame kultūriniame ir socialiniame gyvenime“ (Programos aprašas, p. 7), Programos turinys ir dalykų aprašai verčia abejoti, ar šis tikslas gali būti pasiektas. Nors studijų krypties dalykams iš viso skiriami 186 kreditai, tačiau konkrečiai aktoriniam meistriškumui lavinti skiriama tik 90 kreditų, be to, nenurodoma, kokių konkrečiai vaidybos technikų bus mokomi studentai, ir kokia ar kokiomis aktorių rengimo paradigmomis bus vadovaujama.

Tam tikrą įtarumą kelia vaidybinių gebėjimų ugdymas, kuris, anot Programos autorių, bus grįstas K. Stanislavskio ugdymo sistema ir inovacijomis, kurios atsirado „šioje sferoje per paskutiniuosius dešimtmečius“ (Programos aprašas, p.14). Ieškant metodologinės pozicijos minėtoms inovacijoms, pasitelkiami įvairūs teatro autoritetų (J. Grotowskio, P. Brooko, E. Nekrošiaus ir kitų) darbai, tačiau inovacijos, regis, nesutelpa nei į „paskutiniuosius dešimtmečius“, nei į minėtų teatro autoritetų spektaklius ar režisūrines/vaidybos/teatro teorines ar praktines interpretacijas. Studijų dalyko apraše pateiktas aiškinimas atrodo gana formalus, stokojantis įtikinamesnės argumentacijos, o apie pramaišiu dėstomų V. Mejerholdo biomechanikos ir H.T. Lehmanno postdraminio teatro idėjų priartinimą inovacijoms galime tik spėlioti.

Pažymėtina, kad dalykų aprašuose nurodyta literatūra apima beveik išimtinai tik XX a. pirmosios pusės vaidybos ir aktorių rengimo metodus (K. Stanislavskis, V. Mejerholdas, M. Čechovas), kai kur taip pat paminint XX a. antrosios pusės režisierius. Atkreiptinas dėmesys, kad daugelyje dalykų aprašų literatūros sąrašai kartojasi, neišvengiant ir tam tikrų paradoksų: dalyko „Interaktyvusis teatras“ apraše, kuriame minima, kad bus mokoma kurti teatrą „be ketvirtosios sienos“, kartojama ta pati literatūra, mažai bendro turinti su interaktyvumu teatre (K. Stanislavskis, B. Zachava, M. Knebel, M. Čechovas ir pan.).

Nors dalyko „Sceninio meistriškumo raiška“ apraše akcentuojamas holistinis požiūris į aktoriaus ugdymą, vis dėlto pernelyg mažai laiko skiriama kūno ir atskirų vaidybos aspektų lavinimui. Nedaug dėmesio skiriama ir teatro bei dramaturgijos istorijai. Studentams bus suteikiama galimybė plačiau susipažinti tik su dviejų istorinių epochų teatru – antikos ir italų Renesanso, apeinant viduramžių teatrą, Shakespeare'o teatrą ir dramaturgiją, norminę klasicizmo estetiką, romantizmo idėjų išraišką skirtinguose dramos ir scenos žanruose bei beveik visą XX a. režisūrinio teatro palikimą. Be šių žinių ir įgūdžių vargu ar galima pasiekti studijų rezultatus ir išugdyti įvairiapusišką profesionalų aktorių.

Rimtų abejonių kelia ir tai, kad net 70 procentų viso studijų bus laiko skiriama savarankiškam studento darbui. Vaidybos įgūdžiams išugdyti reikalingas nuoseklus kontaktinis darbas, gyvas pedagogo ir studento ryšys, taip pat studentų darbas grupėje.

Programoje numatyta galimybė studentams nežymiai individualizuoti Programos turinį atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus. Du semestrus studentai gali studijuoti laisvai pasirenkamą dalyką. Be to, į Programą įtraukti dalykai sudarys galimybę studentams praktiškai susipažinti su kitos sceninės veiklos rūšimis – dramaturgija, režisūra, viešuoju kalbėjimu, vadyba. Šie, kad ir minimalūs, įgūdžiai, tikėtina, bus naudingi absolventų gyvenime, profesinėje veikloje, tačiau vargu ar suformuos aukšto lygio vaidybinės kompetencijas. Tad galima daryti išvadą, kad Programos pavadinimas ne visiškai atitinka jos turinį. Programa veikia paruoš plataus profilio kultūros srities veikėjus su aktorine pakraipa.

Pataisymai, kurie buvo atlikti reaguojant į ekspertų pastabas:

1. Programos rengėjai pasiūlė naują pavadinimą – „Aktorinis meistriškumas“, tačiau jis dar mažiau nei ankstesnis atitinka Programos turinį. „Meistriškumas“ akcentuoja „amatininkiškuosius“ aktoriaus profesijos aspektus ir suponuoja prielaidą, kad didžiausias dėmesys bus kreipiamas į vaidybos technikų studijavimą, tačiau tai nėra Programos ašis. Prieš registruojant Programą būtina koreguoti Programos pavadinimą taip, kad jis atlieptų platų Programos profilį. Pavyzdžiui, Programa galėtų vadintis „Teatro meno raiška ir vaidyba“ arba pan.

2. Pakoreguoti dalykų aprašai, papildant literatūros sąrašus. Juose atsirado naujesnės literatūros – ir knygų, ir periodinių leidinių anglų bei rusų kalbomis, – kurie, tikėtina, padės siekti ir konkrečiau dalyko, ir visos Programos rezultatų. Pataisymai ypač aktualūs tokių dalykų kaip *Interaktyvusis teatras*, *Medijų technologijos scenos mene* ir *Baigiamasis darbas* aprašuose.

3. Programos rengėjai nurodė, kad studijų krypties dalykuose kontaktinis darbas sudaro 60 procentų studento darbo laiko, nors Programos apraše (17 p.) teigiama, kad „Dėl Vaidybos programai svarbių kontaktinių užsiėmimų savarankiškam darbui numatyta mažiau – 70 % studijų apimties“. Studijų plane nurodyta, kad vaidybos dalykų praktiniams užsiėmimams

skiriamos 96 val., tačiau neaišku, kaip praktiniai užsiėmimai bus organizuojami. Tad rekomenduojama užtikrinti, kad kiekvienam studentui būtų skiriama pakankamai laiko kontaktiniam darbui, taip pat ir individualiam.

Apibendrinant galima teigti, kad, įvertinus pateiktus pakoreguotus dokumentus ir atliktus pataisymus, bei tikintis, kad Programos pavadinimas iki Programos įregistravimo bus patikslintas, sritis vertintina kaip tobulintina, tačiau esminių trūkumų nenustatyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Siekis ne tik ugdyti profesinius įgūdžius, bet ir plėsti akiratį, formuoti kūrybinį bei kritinį mąstymą, taip prisidedant prie pilietinės visuomenės Baltarusijoje stiprinimo.
2. Originalių studijų metodų įtraukimas.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Tikslinti Programos pavadinimą siekiant Programos pavadinimo, studijų tikslų, studijų rezultatų, turinio ir mokymo(-si) metodų suderinamumo.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*
- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

EHU iki šiol nevykdė programų teatro kryptyje, nors pastaraisiais metais Universitete veikė teatro studija. Tad vertinti Universiteto teatro veiklą kol kas nėra pagrindo. Kad galėtų pradėti vykdyti Programą, EHU subūrė įvairios patirties turinčią menininkų komandą, taip pat, kaip paašškėjo vizito į aukštąją mokyklą metu, į Programą ketinama kviesti vizituojančius dėstytojus. Dėstytojų – skirtingų sričių menininkų – meninės kompetencijos yra pakankamos. Tad galima teigti, kad numatomų dėstytojų vykdoma meninė veikla yra pakankamas pradinis pagrindas Programai pradėti.

Programos apraše nėra detalios atskleistas studijų turinio ir naujausių mokslo, meno ir technologijų pasiekimų ryšys, nors pirmojoje Programos aprašo dalyje minimas fenomenologinis ir topologinis požiūris į teatro raidą galėtų būti siejamas su šiuolaikinės istoriografijos idėjomis. Kitose Programos aprašo dalyse minimas meninio tyrimo integravimas į studijas, tačiau atlikti visaverčio meninio tyrimo neleidžia nei Programos pakopa, nei turinys, nei apimtis. Taigi teigti, kad „iš esmės keičiama teatro studijų paradigma“ (Programos aprašas, p. 7.), trūksta pagrindo. Informacija, pateikta dalyje apie materialiuosius Programos išteklius, gali suponuoti prielaidą, kad vykdamas Programą bus pasinaudojama kai kuriais šiuolaikinių technologijų pasiekimais.

Universiteto meninė veikla teatro studijų kryptyje bei Programos turinio susiejimas su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais šiuo metu atitinka minimalius reikalavimus ir šiuos aspektus būtina stiprinti pradėjus vykdyti Programą.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Suburta ryškia meninę veiklą vykdančių menininkų komanda.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Nepakankamas studijų turinio susiejimas su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais.
2. Universiteto vykdoma meno veikla teatro studijų kryptyje.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*
- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*
- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*
- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Kaip nurodoma Programos apraše, stojantieji į Programą priimami vadovaujantis „Institucinio priėmimo į EHU I pakopos ir vientisųjų studijų programas taisyklėmis“, tačiau trūksta informacijos, kokia konkursinio balo struktūra bei minimalaus balo kartelė bus taikoma, ar konkursų, olimpiadų prizinių vietų diplomai, kiti įvertinti pasiekimai bus vertinami EHU stojant į šią Programą. Studentai bus priimami konkursinės atrankos būdu. Tai yra įprasta aukštųjų mokyklų praktika, atrenkant studentus tokio tipo studijoms. Kadangi priėmimas į šį Universitetą nėra vykdomas per LAMA BPO sistemą, todėl, tikėtina, Universitetas turės mažesnę susidomėjimą ir konkurenciją tarp stojančiųjų, kurie studijų programą norėtų rinktis įgiję vidurinę išsilavinimą Lietuvoje. Tačiau, kaip paliudijo Universiteto atstovai, ir kaip minima Programos apraše, tikslinė auditorija nėra Lietuvos mokyklų absolventai – EHU siekia pritraukti būsimus studentus iš Baltarusijos. Toks tikslas glaudžiai siejasi su vienu iš pagrindinių Programos tikslų – paruošti tarpdisciplininį aktorį, kuris įsilietų į Baltarusijos kultūrinį gyvenimą ir įneštų pokyčių į, kaip virtualaus vizito EHU metu teigė pašnekovai, stagnacijoje esantį vietos teatrą.

Programos apraše ir nuotolinio vizito metu aptarta stojimo procedūra kelia klausimų. Stojantieji turi parašyti esė, atlikti menines užduotis ir, sėkmingai įvykdžius pirminę atranką, sudalyvauti motyvaciniam pokalbyje. Daugiausia klausimų kelia meninės užduotys. Programos apraše (p. 23) užduotys apibūdinamos gana lakoniškai: „priėmimo procedūrų metu būtų vertinama ir stojančiųjų meninė ekspresija/potencija: balso, judesio galimybės, vaidybos gabumai“. Tačiau Programos apraše nedetalizuojama ir vizito metu nepavyko išsiaiškinti, kokių konkrečiai užduočių gali tikėtis stojantieji, o tai gali kelti keblumų ir abejonių stojantiesiems siekiant pasiruošti atrankos etapui. Taip pat trūksta informacijos, kiek laiko truktų atranka, kokios sąlygos būtų suteikiamos (apgyvendinimas, erdvės parengimas ir pan.). Taip pat kyla klausimų dėl konsultacijų besirengiantiems stoti į šią Programą: ar jos vyks, ir koku būdu bus užtikrinama jų kokybė, kadangi EHU bazuojasi Lietuvoje, o tikslinė studentų auditorija yra Baltarusijoje. Rekomenduojama šiuos aspektus atskleisti Programos apraše.

Pastebėtina, kad EHU „veikia patvirtinta Studijų rezultatų įskaitymo tvarka, kurios pagrindu įskaitomi anksčiau įgyto formalaus ir neformalaus mokymosi rezultatai“. Tai nurodoma Programos apraše (p.23). Programos apraše yra aiškiai apibrėžiama procedūra, kurią turi atlikti ne Lietuvos Respublikos pilietis, siekiantis studijuoti EHU.

EHU veikiančios finansinės paramos studentams mechanizmai gali užtikrinti solidžią finansinę paramą studentams. Kaip pažymima Programos apraše, „Universitete galima pretenduoti į 58 (2000 EUR metams) stipendijas geriausiai studijuojantiems (pvz., vardinės Valerijaus Lobko, Vladimiro Furso stipendijos, Alumnų stipendija)“, greta šių mechanizmų yra ir skatinamosios paramos įrankiai, skiriami už gerus studijų pasiekimus. Tačiau kyla natūralus susirūpinimas dėl studentų, pretenduosiančių tapti *Vaidybos* programos studentais, kadangi studijų kaina gana didelė ir nėra padengiama Lietuvos Respublikos. Studentams teks už savo lėšas atvykti ir gyventi Lietuvoje bei mokėti už studijas. Taip pat kyla klausimas, ar nekils problemų surenkant reikiamą studentų skaičių į šią Programą, kadangi Universitetas pažymi, kad yra tik 58 vietos stipendijoms, kurios padengtų visą studijų kainą. Šis stipendijų skaičius taikomas visam Universitetui.

Yra ir daugiau sveikintinų paramos mechanizmų, kurie nurodomi Programos apraše (p. 23). Studentai gali naudotis nemokamomis medicinos paslaugomis privačioje klinikoje, su kuria

Universitetas yra sudaręs sutartį. Be to, organizuojami konkursai, kurių metu studentai gali laimėti finansavimą akademiniams ir meniniams projektams.

Administracinė ir akademinė parama studentams nekelia klausimų. Tai yra tipinė aukštosios mokyklos praktika, kuri dažnu atveju atitinka šiuolaikinio studento ir aukštosios mokyklos santykių poreikius.

Socialinė studentų parama, kaip nurodoma Programos apraše (p. 24), apima apgyvendinimą, pagalbą atkeliaujant į Lietuvą iš Baltarusijos, atstovavimą studentų interesams įvairiose institucijose. Veikianti Studentų reikalų tarnyba, kaip nurodoma Programos apraše, „užtikrina įvairių studentišκών organizacijų sąveikos procesus ir universitete, ir už jo ribų, taip pat sąveiką su įvairiais universiteto padaliniais bei socialiniais partneriais, informuoja studentus ir visuomenę apie studentų iniciatyvas, organizuoja neformalias veiklas, konferencijas, diskusijas, klubus, studentų nuomonės tyrimus ir pan.“ EHU veikiančios paramos mechanizmai yra pakankamai išplėtoti, tačiau trūksta aiškumo, kokios specifinės paramos ar pagalbos gali tikėtis šios Programos studentai. Pavyzdžiui, Lietuvoje yra įprasta praktika teatro studijų krypties studentams suteikti psichologinę pagalbą. Apie tai Programos apraše neužsimenama, tačiau atsižvelgiant į Programos specifiką, tai būtų labai svarbi informacija.

Programos apraše trūksta detalesnės informacijos, kaip vyks studentų supažindinimas su studijų programa, vertinimu, reikalavimais ir kita aktualia informacija. Dažniausiai universitetai ir jų dėstytojai suteikia visą reikalingą informaciją pirmosiomis studijų dienomis, todėl tikėtina, kad ir šios Programos studentai visą informaciją gautų tokiu būdu, tačiau atsižvelgiant, kad tikslinė auditorija yra ne Lietuvos piliečiai, reikėtų pateikti detalesnį modelį, kaip ši informacija pasiektų potencialius studentus.

Apibendrinant galima teigti, kad, nepaisant paminėtų tobulintinių aspektų, srities esminių trūkumų nenustatyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Patikrintas priėmimo procedūrų modelis, naudojamas daugelyje kitų aukštųjų mokyklų ir galintis padėti užtikrinti sklandų proceso vykdymą ir tinkamą šiai Programai studentų atranką.
2. Išplėtotas finansinės, akademinės ir socialinės paramos studentams tinklas, galintis užtikrinti būsimų studentų gerovę ir EHU patrauklumą tarp kitų universitetų.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Nepakankamai informatyvūs ir viešai neprieinami stojimo procedūros metu planuojamų meninių užduočių aprašai ir papildoma informacija.
2. Specifinių paramos įrankių, aktualių šios Programos studentams, stoka.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*
- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*
- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*
- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Programoje mokymo ir mokymosi procesas bus grindžiamas, kaip nurodoma Programos apraše (p. 25), vadovaujantis „LR teisės aktais ir vidiniais universiteto dokumentais“. Studento krūvis bus sudaromas iš kontaktinių valandų ir individualaus darbo. Santykis tarp kontaktinių ir individualaus darbo valandų nustatomas vadovaujantis Universiteto standartais. Tai yra

tipinė praktika, kuri nekelia klausimų ir abejonių dėl proceso koordinavimo, bet šioje Programoje būtina apsvarstyti darbo krūvio pakeitimą, mažinant savarankiško darbo dalį ir suteikiant daugiau laiko dirbti su dėstytojais. Kaip minima ir Programos apraše, vaidyba yra specifinė studijų programa, todėl standartinės Universiteto anksčiau vykdytos praktikos planuojant studijų procesą gali nepasiteisinti. Kaip nurodoma Programos apraše (p.25), „specifiniams teatro meno rezultatams pasiekti būtini specifiniai studijų metodai – turi būti studijuojama individualių ir (ar) grupinių užsiėmimų, kūrybinių praktikumų, meistriško kursų ir kitomis meninę saviraišką skatinančiomis formomis. Numatomos peržiūros, praktinės užduotys, kūrybinės dirbtuvės, kūrybinių darbų pristatymas, realūs projektai, repeticijos (jos suprantamos ir kaip studijų forma, ir kaip studijų metodas), psichofizinis treniažas, Fitzmaurice balso lavinimo metodas, veiksminė vaidmens analizė, improvizacija, techninių inovacijų pritaikymo kūryboje galimybių tyrimai, spektakliai, tarpinės, semestro, baigiamųjų darbų peržiūros, mokomieji studijų vizitai užsienyje ir kt.“ Tokio mokymo ir mokymosi modelio neįmanoma įgyvendinti be pakankamo kiekio kontaktinio darbo.

Taip pat Programos apraše nurodoma, kad baigiamasis darbas susidės iš rašto darbo, kuriame, „studentas turės pristatyti savo sukurto vaidmens ir jo kūrimo patirties analizę – pateikti individualios idėjos pagrindimą, atlikti analogų analizę, analizuoti ir kontekstualizuoti meninio tyrimo – kūrybinio projekto rezultatus, formuluoti išvadas“ ir praktinės dalies. Tokio darbo apimtis, kaip nurodoma 25 Programos aprašo puslapyje, – 5-8 psl. Rašto darbo tikslo formuluotė ir tikslai kelia didelių abejonių, ar kokybiškam rašto darbui parašyti tokios apimties užtenka. Vertėtų persvarstyti rašto darbui keliamus reikalavimus ir parengti metodines rekomendacijas. Baigiamojo darbo praktinė dalis – vaidmens atlikimas – yra tipinė praktika.

Studijų rezultatų vertinimas atitinka mokymo ir mokymosi procesą bei išsikeltus tikslus. Rekomenduotina permąstyti baigiamojo darbo kaupiamojo darbo dalis, galbūt rašto darbas turėtų užimti mažesnę procentinę dalį, jei tai leidžia EHU vidaus taisyklės.

Yra sudaryti mechanizmai studentams teikti apeliacijas, kurių teikimo ir vertinimo procedūra yra gana aiškiai ir detalai aprašoma. Tačiau klausimų kelia ši eilutė iš 27 Programos aprašo puslapio: „svarbiausias stojančiojo į studijų programą vertinimo kriterijus yra jo sceninė raiška, ką taip pat galima vadinti talentu arba charizma. Jei asmuo jį turi, daugelis socialinių aspektų nusikelia į antrąjį planą.“ Neaišku, kaip apibrėžiamas talentas, charizma, socialiniai aspektai. Šis teiginys gali sukelti neskaidrumo ir neaiškumo pojūtį, kai įvertinimai rašomi intuityviai, o ne sistemingai, atsižvelgiant į konkrečius vertinimo kriterijus.

EHU skiria didelį dėmesį tarptautiniams ryšiams, ir tai gali tapti Programos privalumu. Programoje numatomos stažuotės užsienio teatruose bei aukštosiose mokyklose, tačiau nerimą kelia šių stažuotčių kaina, kadangi nuotolinio vizito metu buvo minėta, kad EHU pasirengęs padengti tik pusę išlaidų. Todėl kyla klausimas, kaip bus sprendžiamos problemos, jei studentas neturės materialinių sąlygų išvykti į stažuotę. Vis dėlto tarptautinis aspektas visuomet yra privalumas.

Programos apraše nėra aiškiai pateikiamos informacijos apie galimybę rinktis šią Programą žmonėms, kurie turi specialiųjų poreikių. Šiuolaikinis teatras ir Universitetas neturėtų toleruoti diskriminacijos, priešingai, turėtų ieškoti ir aktyviai taikyti naujausias formas ir modelius įtraukiant tokią žmonių grupę į procesus. Lygiai taip pat nėra aptariamas tolerancijos ir nediskriminacijos aspektas. Įžvelgtinas pavojus, kad talento ir charizmos sureikšminimas gali tapti patyčių ar diskriminacijos šaltiniu tarp studentų.

Nagrinėjant Programos aprašą ir informaciją, gautą nuotolinio vizito metu, klausimų kelia absolventų užimtumas. Lietuvos rusų dramos teatro atstovai minėjo, kad yra pasiryžę įdarbinti kelis studentus, tačiau ne visą kursą, kiti socialiniai partneriai akcentavo laisvo kūrėjo svarbą ir grįžimą atgal į Baltarusiją. Tačiau susidaro įspūdis, kad Baltarusijos valstybiniuose teatruose šios Programos absolventai gali būti tiesiog nelaukiami, o pavieniai nepriklausomi teatrai negali užtikrinti pastovios materialinės gerovės. Žinoma, EHU neįsipareigoja, kaip ir jokia kita aukštoji mokykla, surasti darbo vietas absolventams, tačiau tokių aplinkybių veikiama aukštoji mokykla turėtų įvertinti poreikį, kas kiek laiko tokia Programa būtų vykdoma.

Apibendrinant galima teigti, kad, nepaisant paminėtų tobulintinių aspektų, srities esminių trūkumų nenustatyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Aiškus ir sistemingai planuojamas vykdyti mokymo ir mokymosi procesas, kuris bus grindžiamas Universiteto ankstesnėmis praktikomis, taikant specifinius metodus būtent *Vaidybos* studijų programai.
2. Plėtojamas tarptautiškumas.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Baigiamojo rašto darbo reikalavimai.
2. Informacijos apie žmonių, turinčių specialiųjų poreikių, galimybę studijuoti Programoje trūkumas.
3. Nediskriminacijos ir tolerancijos aspekto svarbos išryškėjimas studijų proceso metu, tikėtina, labai konkurencingoje studijų kryptyje.

2.5. DĖSTYTOJAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*
- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Studijų krypties dalykų dėstytojų kompetencijos yra pakankamos studijų rezultatams pasiekti. Jie yra savo srities profesionalai, daugelis dirba pedagoginį darbą kitose aukštosiose mokyklose. Vis dėlto, turint mintyje kasmet planuojamų rinkti kursų dydžius (15-20 studentų), dėstytojų skaičių pradėjus vykdyti Programą reikėtų didinti, siekiant užtikrinti tinkamus pajėgumus studijų rezultatams pasiekti. Numatoma, kad iš viso įgyvendinant Programą dalyvaus 18 dėstytojų, tačiau tik keli specialistai dėstys aktorinio meistriškumo dalykus. Šis faktas – tai papildomas argumentas koreguoti Programos pavadinimą. Rekomenduotina į Programą įtraukti daugiau aktorių (šiuo metu numatytos tik dvi).

Malonu pastebėti, kad Programoje atsiskleidžia implikacija tarp vaidybos meno ir humanitarinių bei socialinių mokslų: „<...> vaidybos, kaip ilgametės visuomenės kultūrinės veiklos raidos proceso suvokimo formavimas, studijų procese dalyvaujant mokslininkams, kurių tyrimų ir mokslinių interesų sritis yra meno ir kultūros istorija“ (p. 20). Panašu, kad Programos autoriai planuoja taikyti humanitarinių bei socialinių mokslų teorines prieigas praktiškai, nors ne visada tai aprašoma nuosekliai ir užtikrintai, stokojama struktūrinio nuoseklumo bei vientisumo. Sumanytai idėjai įgyvendinti stiprinamos ir humanitarinių, ir socialinių mokslininkų gretos Universitete. Bendriesiems universitetinių studijų dalykams dėstyti pakviesti 4 dėstytojai (visi yra įgiję mokslo daktaro laipsnį, 1 profesorius, 3 docentai), pastarųjų darbo stažas svyruoja nuo 10 iki 40 m. (p. 29-30). Programos aprašo p. 5.1. „Numatomų programos dėstytojų personalo sudėtis“ poskyryje pateikta informacija apie dėstytojų pasiekimus bei dėstytojų gyvenimo ir veiklos aprašai (Priedai P3 ir P4) byloja apie profesionalumą ir pakankamai aukštas mokslines bei akademinės kompetencijas: atlikti moksliniai tyrimai, publikacijos mokslo leidiniuose, pranešimai tarptautinėse konferencijose, aktyvus įsitraukimas į projektines veiklas ir kita. Minėti faktai užtikrina, kad dėstytojų kvalifikacija ir kompetencija leis pasiekti Programos studijų rezultatus.

Pasitikėjimą kelia Programos autorių teiginiai, kad pastaraisiais metais vis daugiau dėmesio skiriama dėstytojų kompetencijų ugdymui, pvz., atnaujinta „Dėstytojų kompetencijų tobulinimo sistema“, kuri nukreipta inovatyvių dėstymo metodų taikymo link, tobulinama EHU dėstytojų mobilumo politika, sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose seminaruose, kvalifikacijos kėlimo programose bei galimybė lavinti lietuvių kalbos įgūdžius (p. 31).

Programos autoriai tikisi su aukštas kompetencijas turinčių mokslininkų pagalba rengti kompetentingus scenos meno srities specialistus, kurie gebėtų integruoti humanitarinius ir socialinius gebėjimus bei žinias meniniame (vaidybos meno) kontekste.

Svarbu tai, kad, kaip nurodoma Programos apraše, „Vykdant programą, numatoma remtis EHU dėstytojais, taip pat kviesti dėstyti Lietuvos ir kitų šalių pripažintus menininkus: planuojama dar labiau naudotis EHU turima tarptautinio bendradarbiavimo patirtimi, taip pat numatoma sudaryti naujas akademinio bendradarbiavimo sutartis.“ (p. 27)

Programos apraše neminima, kaip ketinama prisidėti prie studijų kokybės gerinimo vertinant dėstytojų kvalifikaciją. Vertėtų parengti dėstytojų kompetencijų vertinimo ilgalaikę strategiją ir/ar planus, kuriais vadovaujantis galima būtų vertinti pasiekimus, kompetencijas ir pan.

Apibendrinant galima teigti, kad, nepaisant paminėtų tobulintinių aspektų, srities esminių trūkumų nenustatyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Dėstytojų meno ir mokslo veiklos kokybė ir jų profesinės kompetencijos.
2. Bendrųjų universitetinių studijų dalykų pedagoginio personalo kvalifikacija ir kompetencijos.
3. Stiprinama dėstytojų kompetencijų ir mobilumo politika, konkurencingi atlyginimai, planuojamos investicijos užtikrinant pedagogų socializaciją.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Per mažas studijų krypties dalykų dėstytojų skaičius.
2. Dėstytojų kompetencijų vertinimo ilgalaikės strategijos stygius.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*
- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

Programos vertinimui pateiktoje medžiagoje išvalgiai ir kompetentingai pristatoma vaizdo medžiaga apie auditorijas bei kitas mokymui, projektiems veikloms skirtas patalpas, demonstruojama turima techninė ir programinė įranga, išryškinamas jų pritaikomumas (panaudojimas) Vaidybos studijų programos kontekste. Planuojama, kad Programos paskaitos ir praktiniai užsiėmimai bus vykdomi restauruotose 2018 metais pradėtose eksploatuoti buvusio Augustinų vienuolyno patalpose, kurių bendras plotas yra 2713 m² (tarp jų 1079 m² skirta auditorijoms). Teatro studiją sudarys 3 patalpos (viena didelė salė ir dvi mažesnės patalpos, kurių bendras plotas – 149 m²) (Programos aprašas, p. 34). Programos apraše teigiama, kad visos auditorijos aprūpintos naujais darbo kompiuteriais ir projektoriais mokomajai medžiagai demonstruoti. Universitete įrengta 210 kompiuterinių darbo vietų studentams, dėstytojams, administracijos darbuotojams. Išsamus poskyris 6.2. „Auditorijos, patalpos savarankiškam, praktiniam ir projektiniam darbui, programinė įranga, virtuali mokymosi aplinka“, kuriame detalai aprašoma įsigyta techninė įranga (filmavimo, fotografavimo, įgarsinimo ir pan.) ir programinės įrangos paketai (pvz., „Final Cut Pro 7“ (programa linijiniam redagavimui), „Soundtrack Pro 3“ (programa garso kūrimui ir redagavimui), „Motion 4“ (specializuota programa), „Color 1.5“ (specializuota programa darbui su spalvomis) ir kt.). Visa tai pristatoma plačiame šiuolaikinio elektroninio ir virtualaus mokymosi kontekste. Virtualiai studentų ir dėstytojų komunikacijai numatyta naudoti naują nuotolinių studijų sistemos „Moodle“ versiją. Programos rengėjų įsitikinimu, ilgametė Universiteto dėstytojų patirtis ir įgytos kompetencijos dirbant nuotoliniu būdu leis efektyviai

organizuoti tokio pobūdžio studijas ir ateityje (virtuali mokymosi aplinka EHU taikoma nuo 2006 m. (p. 35)).

EHU suteikia galimybę studentams naudotis bibliotekomis ir skaityklomis, kurios yra atviros šešias dienas per savaitę. Bibliotekoje yra įrengta 15 darbo vietų (tarp jų 6 kompiuterinės darbo vietos), o lankytojus aptarnauja 3 kvalifikuoti darbuotojai. Teigiama, kad bibliotekos fonduose saugoma beveik 13000 egzempliorių spausdintų ir elektroninių leidinių, lankytojams prieinamos prenumeruojamos duomenų bazės - Emerald Management e-Journals, Taylor&Francis, Sage Journals bei EBSCO duomenų bazių paketas (p. 32). Taip pat erdvės yra pritaikytos negalią turintiems asmenims. Tačiau tenka pastebėti, kad šiuo metu turimi su Programos studijomis susiję metodiniai išteklių nėra pakankami. Ekspertams paprašius, buvo pateiktas Universitete sukauptų leidinių sąrašas, plačiau žr. Priedas „EHU bibliotekoje sukauptų teatro ir susijusių krypčių leidinių sąrašas“, tačiau jame nefigūruoja žymiausi teatro autoritetų darbai. Tai pripažįsta ir Programos autoriai: „Kai studijų programa Vaidyba bus akredituota ir pradėta vykdyti, planuojama bibliotekos fondus papildyti teatro studijų krypties išteklių bei aktyviai bendradarbiauti su kitų aukštųjų mokyklų, vykdančių teatro krypties studijas, bibliotekomis. Planuojama iki studijų programos Vaidyba vykdymo pradžios, universiteto bibliotekos išteklius papildyti specialybės mokslinė literatūra ir kitais išteklių bei prieigomis prie mokslinės informacijos duomenų bazių.“ (p. 32). Nuotolinio vizito metu ir pateiktuose papildomuose dokumentuose yra numatyta skirti lėšų įsigyti literatūros būtent šiai Programai.

Materialieji išteklių studijų Programos apraše aptariami labai smulkmeniškai. Vaidybos studentai turės pritaikytas erdves su minkšta danga, salę repeticijoms, ir kitas erdves būtinas užtikrinti kokybišką studijų procesą. Siekdamas suteikti profesionaleres ir specialiai teatrui pritaikytas erdves, EHU, bendradarbiaudamas su Lietuvos rusų dramos teatru, ketina suteikti studentams galimybę naudotis minėtojo teatro technine įranga ir erdvėmis. Vis dėlto sudaryta sutartis su Lietuvos rusų dramos teatru yra neišsami, sąlygos/susitarimai apibrėžti fragmentiškai, nekonkrečiai, t. y., neakcentuojant esminių sutarties objektų.

Artimiausioje ateityje numatyta įgyvendinti perspektyvinį materialiosios bazės gerinimo planą, o Teatro studijos išteklius kryptingai gausinti, deja, EHU pateiktas 2020-2024 m. Vaidybos studijų programos vystymo veiklos planas „Materialinės bazės gerinimo planas Vaidybos studijų programos vystymui“ nedetalus, panašu, kad parašytas skubotai, o priemonių/įrangos įsigijimas baigiasi 2022 m. sausio mėn. Tad kyla natūralus klausimas: jeigu priėmimas į Vaidybos studijų programą vyktų kasmet, ar materialijų, finansinių ir fizinių išteklių pakaktų studijų rezultatams pasiekti.

Pažymėtina, kad EHU turi bendradarbiavimo sutartis su kitų valstybių teatrinėmis institucijomis, kurios potencialiai suteiks naudos EHU Vaidybos studentams.

Pataisymai, kurie buvo atlikti reaguojant į ekspertų pastabas:

1. Pakoreguota Bendradarbiavimo su Lietuvos rusų dramos teatru sutartis, tačiau jos vertė Programai kol kas nėra aiški, nes ne visi Teatro įsipareigojimai yra konkretūs. Svarbu, kad Teatras įsipareigoja suteikti Programos studentams praktikos vietą, tačiau „pažintinių ekskursijų“ ilgalaikė nauda abejotina. Taip pat abejonių kelia punktą, kuris numato Teatro darbuotojų vadovavimą studentų „akademiniams darbams“. Šis punktą implikuoja, kad Programą įgyvendinsiantis akademinis personalas gali būti nepajėgus užtikrinti, kad bus pasiekti studijų rezultatai.

2. Praplėstas ir papildytas Materialinės bazės gerinimo planas, nurodant, kokius dalykus studijuojant įsigyti įrenginiai bus naudojami. Numatyta įsigyti muzikos instrumentų ir sceninės įrangos. Neaišku, ar buvo atlikta dalykų aprašuose pateiktos literatūros analizė (plane numatyta tą atlikti iki 2020 09 15), ir ar reikalingos knygos užsakytos.

Apibendrinant galima teigti, kad, įvertinus pateiktus pakoreguotus dokumentus ir atliktus pataisymus, sritis vertintina kaip tobulintina, tačiau esminių trūkumų nenustatyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Šiuolaikiškos ir modernios EHU patalpos pritaikytos studijų procesui, gerai išvystyta infrastruktūra.
2. Įvairi techninė ir programinė įranga, papildysianti studijų procesą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Kukulius su Programos reikmėmis susiję bibliotekos fondai.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*
- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Programos aprašo 7 skyriuje „Studijų kokybės valdymas ir viešinimas“ teigiama, kad EHU, siekdamas užtikrinti ir puoselėti studijų kokybę, vadovaujasi tarptautiniais aukštojo mokslo erdvės standartais (ESG 2015), teisės aktais, reglamentuojančiais studijų kokybę užsienio universitetuose, veikiančiuose Lietuvoje ir vidiniais organizacijos dokumentais (p. 37). Vertinat ir užtikrinant studijų kokybę, EHU yra parengę Vidinės kokybės vadybos sistemą (VKVS), internetinė prieiga: <https://en.ehu.lt/about/quality/>. Tinklapyje galime perskaityti informaciją apie vertinimo priemones, taikomus metodus bei etiką, susipažinti su 2013-2014 m. studentų apklausos rezultatų ataskaita. Kaip rašoma tinklapyje, EHU aprobavo 2019-2024 m. Strateginį planą, kuriame numatyti 6 punktai, glaudžiai susiję su Universiteto kokybės vadybos sistemos tobulinimu.

„Studijų kokybės valdymo ir viešinimo“ skyrius neišplėtotas, parašytas gana punktyriškai. Programos rengėjai teigia, kad Programos vertinimo sistemą sudaro 7 lygmenys: „pirmame – darbdaviai ir dalininkai, antrame – absolventai, trečiame – studentai, ketvirtame – akademinis departamentas, penktame – akademinų departamentų visuma, šeštame – Senatas, septintame – Rektoratas; pastarajame vyksta planuotų ir įvykdytų kokybės užtikrinimo darbų analizė ir vertinimas“ (p. 37). Deja, stokojama išsamesnio aprašymo, koku periodišku, kokia metodika bus pasitelkta Programos vidiniam kokybiniam ir/ar kiekybiniam vertinimui, kokiais kriterijais bus vadovujamasi. Programos rengėjai pateikia abstraktaus aprašymo vertinimo metodiką, susiaurindami ją iki SWOT analizės, apsiribodami studentų apklausa ir socialinių partnerių įtrauktimi į semestro darbų aptarimą: „...<Vaidybos studijų programos kokybės užtikrinimo klausimų sprendime dalyvaus ir socialiniai partneriai. Jie bus kviečiami dalyvauti kiekvieno semestro rezultatų aptarimuose, užduočių, adekvačių rinkos iššūkiams, analizėje.“ (p. 37). Kitas dalykas – platus geografinis partnerių laukas – džiugina: į socialinių partnerių gretas pakviesti atstovai iš Baltarusijos, Estijos ir Lietuvos.

Disonansu akademeinei etikai nuskambėjo ir būsimo Programos anonsavimas EHU Facebook paskyroje ir tinklapyje. Paskyroje buvo informuojama, kad stojančiųjų į Programą dokumentai priimami iki 2020 m. rugsėjo 3 d., tačiau neužsimenama, kad Programa dar nėra vykdoma/akredituota. Turime pastebėti, kad pateikta informacija klaidino būsimus studentus ir visuomenę. SKVC atstovams pateikus pastebėjimus el. paštu dėl klaidinančios informacijos, į pastabas buvo atsižvelgta ir skelbimas patikslintas.

Apibendrinant galima teigti, kad, nepaisant paminėtų tobulintinių aspektų, srities esminių trūkumų nenustatyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. Platus socialinių partnerių geografinis laukas: Baltarusija, Lietuva, Estija.
2. Į Programos vertinimo procesą įtraukti atstovai iš 7 lygmenų/segmentų. Tai rodo įvairiapusį požiūrį ir integruotą daugiapakopį vertinimo procesą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Vidinės kokybės vadybos sistemos tobulinimas, tiksliau numatant/identifikuojant vertinimo kokybinius ir kiekybinius kriterijus, rodiklius bei periodiškumą.
2. Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais stiprinimas, formuojant vidinės kokybės užtikrinimo sistemą.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Rekomendacijos, kurias Programos rengėjai turėtų įgyvendinti per 10 d. d.:

1. Tikslinti Programos pavadinimą, kuris atitiktų numatytų studijų tikslų, rezultatų ir turinio dermę. **(Atsižvelgta, tačiau patikslintas Programos pavadinimas neatitinka Programos turinio).**
2. Koreguoti dalykų aprašus, įtraukiant dalyko turinį atitinkančią aktualią literatūrą. **(Atsižvelgta)**
3. Studijų plane numatyti daugiau valandų kontaktiniam darbui. **(Pateiktas paaiškinimas)**
2. Koreguoti sutartį su Lietuvos rusų dramos teatru, detalizuojant bendradarbiavimo susitarimus, kurie prisidėtų prie studentų praktinių gebėjimų ugdymo studijų metu ir užtikrintų įsidarbinimo galimybes ateityje. **(Atsižvelgta)**
3. Plėsti reikalingų išteklių planą „Materialinės bazės gerinimo planas Vaidybos studijų programos vystymui“, numatant priemonių įsigijimą pamečiui nuo 2020 iki 2024 m. dermėje su Programos tinklelyje išdėstytais dalykais. **(Atsižvelgta)**

3.2. Rekomendacijos, kurias Programos rengėjai turėtų įgyvendinti iki Programos įregistravimo Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre:

Tikslinti Programos pavadinimą, siekiant Programos pavadinimo, studijų tikslų, studijų rezultatų, turinio ir mokymo(-si) metodų suderinamumo.

3.3. Rekomendacijos, kurias Programos rengėjai turėtų įgyvendintinos Programos vykdymo eigoje:

1. Stiprinti aukštosios mokyklos meno veiklą ir rasti būdų, kaip tampriau susieti studijų turinį su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais.
2. Stojimo procedūros metu planuojamų meninių užduočių aprašai ir papildoma informacija turėtų būti patikslinta ir viešai prieinama, siekiant užtikrinti kuo didesnę stojančiųjų informavimą ir viešumą.
3. Į gana platų paramos mechanizmų tinklą reikėtų įtraukti specifinių paramos įrankių būtent šios Programos studentams, atsižvelgiant į studijų procesą ir studentų poreikius.
4. Persvarstyti rašto darbui keliamus reikalavimus ir parengti metodines rekomendacijas.
5. Patikslinti informaciją apie žmonių, turinčių specialiųjų poreikių, galimybę studijuoti Programoje.
6. Stiprinti lygiateisiškumo svarbą studijų proceso metu.
7. Didinti studijų krypties dalykų dėstytojų skaičių.
8. Tikslinga parengti dėstytojų kompetencijų vertinimo ilgalaikę strategiją ir/ar planus, kuriais vadovaujantis galima būtų vertinti pasiekimus, kompetencijas ir pan.
9. Turtinti bibliotekos fondą su Programa susijusia moksline ir menine literatūra arba suteikti/užtikrinti atvirą prieigą prie jų el. šaltinių, duomenų bazių.
10. Tobulinti vidinės kokybės vadybos sistemą, tiksliau numatant/identifikuojant Programos vertinimo kokybinius ir kiekybinius kriterijus, rodiklius bei periodiškumą.

11. Stiprinti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, formuojant vidinės kokybės užtikrinimo sistemą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINMAS

Europos humanitarinio universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Vaidyba* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	2
3	Studentų priėmimas ir parama	3
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5	Dėstytojai	3
6	Studijų materialieji ištekliai	3
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	20

- 1- Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)
- 2- Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 3- Gerai (sritis plėtojama sistemiskai, be esminių trūkumų)
- 4- Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)
- 5- Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupė:

1. Dr. Ramunė Balevičiūtė (grupės vadovė), *akademinės bendruomenės narė*
2. Dr. Giedrė Strakšienė, *akademinės bendruomenės narė*
3. Lukas Alsysis, *studentų atstovas*